

| S || A || T || E || A || D |
2 0 1 9

Sanat ve Tasarım Eğitimi

Değerlendirme ve Akreditasyon

Derneği

SANAT VE TASARIM AKREDİTASYON KURULU
DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

İçindekiler

GİRİŞ VE TANIMLAR	3
GENEL ÖLÇÜTLER	5
ÖLÇÜT 1. EĞİTİM PROGRAMI	5
ÖLÇÜT 2. PROGRAM ÇIKTILARI	6
ÖLÇÜT 3. ÖĞRENCİLER	7
ÖLÇÜT 4. ÖĞRETİM ELEMANLARI	9
ÖLÇÜT 5. ALTYAPI.....	10
ÖLÇÜT 6. YÖNETİM YAPISI	11
ÖLÇÜT 7. KURUM DESTEĞİ VE MADDİ KAYNAKLAR.....	11
ÖLÇÜT 8. SÜREKLİ YENİLEME VE GELİŞİM	11
ÖLÇÜT 9. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER	12

GİRİŞ VE TANIMLAR

Sanat ve Tasarım Akreditasyon Kurulu Değerlendirme Ölçütleri dinamik ve rekabetçi bir ortamda paydaşların beklentilerini karşılamak üzere, yükseköğretim kurumlarında en az 8 yarıyıl ya da eşdeğinden (240 AKTS kredisi) oluşan lisans düzeyindeki sanat ve tasarım eğitimi programlarının kalite güvencesini sağlamayı ve bu programların sürekli iyileştirilmesini desteklemeyi amaçlamaktadır. Lisans düzeyindeki sanat ve tasarım eğitimi programlarının değerlendirilmesi için başvuruda bulunan yükseköğretim kurumu, bu belgede yer alan ölçütleri yerine getirdiğini kanıtlamakla yükümlüdür.

Tanımlar

SATEAD ölçütleri kullanılarak yapılan değerlendirmelerde aşağıdaki temel terminoloji ve tanımların tutarlı olarak kullanılması gerekmektedir:

i. Program Eğitim Amaçları: Programın mezunlarının erişmeleri istenen kariyer hedeflerini ve mesleki beklentilerini tanımlayan genel ifadelerdir.

ii. Program Çıktıları: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlayan ifadelerdir.

iii. Eğitim Planı: Önceden belirlenen eğitim hedeflerine ulaşmak için öğretim konusu içinde yer alan etkinliklerden hangilerinin seçileceği, bunların öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağı, ne gibi yardımcı ve tamamlayıcı kaynak ve araçların kullanılacağı, elde edilen başarının nasıl değerlendirileceği önceden tasarlanıp kâğıt üzerinde saptanmasıdır.

iv. Ölçme: Program eğitim amaçları ve program çıktılarını (erişim düzeylerini) saptamak üzere çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıtların tanımlanması, toplanması ve düzenlenmesi sürecidir.

v. Ölçütler (Standartlar): Sanat ve Tasarım Eğitimi Programlarının değerlendirme ve akreditasyonunda kullanılacak değerlendirme ölçütleridir.

vi. Değerlendirme: Ölçme süreci sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanmasıdır. Değerlendirme raporunda akreditasyon için başvuru yapılan programın eğitim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeyleri açıklanmalı ve bu bilgiler programın iyileştirilmesi için alınacak kararlar ve yürütülecek uygulamalarda kullanılmalıdır.

vii. Kredi: Bir kredi, bir yarıyıl boyunca her hafta düzenli olarak verilen teorik ve/veya uygulamalı dersin bir ünitesinin eğitim yüküne eşdeğerdir.

viii. AKTS Kredisi: Avrupa Kredi Transfer Sistemi'nde öğrencinin iş yüküne göre ders

ünitelerini tanımlayan kredidir.

ix. Paydaş: Eğitim programının oluşturulması yürütülmesi ve sonuçları yönünden ilişkide olduğu birim içi veya dışı kişi ve kuruluşlardır.

GENEL ÖLÇÜTLER

ÖLÇÜT 1. EĞİTİM PROGRAMI

1.1. Programın eğitim amaçları program mezunlarının erişmeleri beklenen kariyer hedeflerine ve mesleki beklentilerine odaklı olarak belirlenmelidir. Bu amaçlar;

1.1.1 Kurumun, fakültenin, bölümün misyon ve vizyonu ile uyumlu olmalıdır.

1.1.2 Program iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri dikkate alınarak, bu paydaşların katkı ve katılımları ile belirlenmelidir.

1.1.3 Tüm paydaşlar tarafından kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

1.1.4 Eğitim programları sanat ve tasarım alanına özgü araştırma ve geliştirme faaliyetlerini önceleyen yeterliklere dayanmalıdır

1.1.5 Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

1.2. Programın eğitim amaçlarına ulaşıldığını belirlemek ve belgelemek için ölçme ve değerlendirme süreci olmalıdır. Bu amaçla mezun izleme sistemi, ve paydaş anketleri gibi yöntemlerin kullanıldığı ölçme ve değerlendirme süreci tutarlı, sistematik olmalı ve somut verilere dayanmalıdır.

1.3. Programlar, yasal süreç ve şartları sağlamak koşuluyla, belirlediği temel amaçlar doğrultusunda kendi eğitim planlarını düzenlemek ve uygulamak konusunda özerktir.

1.4. Her programın, program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı olmalıdır. Eğitim planının bu ölçütte verilen ortak bileşenlerin yanı sıra Eğitim Programı ile uyumlu olduğu ve Disipline Özgü Ölçütlerdeki bileşenleri içerdiği somut verilerle gösterilmelidir.

1.5. Eğitim programlarında yapılanma, dört yıl boyunca dikey (ilk yıl temel dersler, 2- 3 ve 4. sınıflarda sanat/tasarım alanına yönelik teorik ve uygulamalı dersler vb.) ve aynı yıl içinde yatay (birinci dönem X ders I ve ikinci dönem X ders II gibi veya ön koşullu dersler, disiplinlerarası-sanatlararası dersler vb.) olarak, program amaçlarına ulaşılmasını sağlayacak uyumlu bir bütünlük içerisinde olmalıdır.

1.6. Eğitim planı aşağıdaki bileşenleri içermelidir;

1.6.1. İlgili sanat/tasarım alanına uygun temel öğretim (1yıl süreli),

1.6.2. İlgili sanat/tasarım alanına uygun eğitim,

1.6.3. Program eğitim amaçlarını destekleyen, Eğitim Programı ve bağlı olduğu üniversitenin aldığı kararlar ile uyumlu seçmeli dersler.

1.7. Dört yıllık lisans programlarının mezuniyet kredileri;

1.7.1. AKTS kredisi temel alındığında, en az 240 AKTS'den oluşmalıdır.

1.7.2. Ulusal Kredi sistemi temel alındığında, en az 120 krediden oluşmalıdır.

1.8. Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri; istenen bilgi, beceri ve yetkinliklerin öğrencilere kazandırılmasını güvence altına almalıdır.

1.9. Eğitim planının öngördüğü şekilde uygulanmasının güvence altına alındığı ve sürekli gelişiminin sağlandığı bir yürütme sistemi uygulanmalıdır.

ÖLÇÜT 2. PROGRAM ÇIKTILARI

2.1. Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlayan program çıktıları, programın eğitim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve davranış bileşenlerinin tümünü kapsamalıdır.

2.2. Program çıktılarının belirlenme yöntemi (müfredat/eğitim komisyonu, bölüm kurulları, iç ve dış paydaş görüşleri vb.) olmalıdır.

2.3. Program çıktıları, ilgili alana ilişkin tüm yetkinlikleri kapsamalı; Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde tanımlanan yetkinliklerin göz önünde bulundurulduğu somut veriler ile kanıtlanmalıdır.

2.4. Programlar, program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamak için kendi ölçme-değerlendirme ve izleme yöntemlerini geliştirmiş olmalıdır.

2.5. Program çıktılarının gerçekleştirilme düzeyi düzenli aralıklarla (örneğin dönemsel) belirlenmeli ve belgelenmelidir.

2.6. Programda öğrencilerin edindikleri bilgi, beceri ve yetkinlikleri kullanacakları en az 1 staj bulunmalıdır.

2.7. Program çıktıları Tablo 1'de sıralanan SATEAD çıktılarını içerecek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, eğitim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

2.7.1. Program, öğrencilerin SATEAD çıktılarına ulaşmasını güvence altına aldığını kanıtlamalıdır.

Tablo 1 SATEAD Çıktıları

I	Sanat/tasarım ve bilim alanında sorgulayıcı bakış açısını içerecek şekilde ileri düzey kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahip olma
II	Temel sanat/tasarım alanı ve ilgili meslek alanı konularında yeterli bilgi birikimi ile kuramsal ve uygulamalı bilgilerini kendi alanlarında kullanabilme
III	Sanat/tasarım alanlarındaki problemleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözme becerisi
IV	Bireysel olarak ve ekiplerde etkin biçimde çalışabilme becerisi
V	Çok boyutlu algılayabilme, düşünebilme, tasarlayabilme, uygulayabilme
VI	İlgili sanat/tasarım alanına ilişkin yöntem ve teknikleri kullanabilme
VII	Türkçe sözlü ve yazılı etkin iletişim kurma becerisi, en az bir yabancı dil bilgisi (B1 düzeyi)
VIII	Yaşam boyu öğrenme bilinci, bilgiye erişebilme, bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanma becerisi
IX	Sanat/tasarım alanı ile ilgili konuları uzman ya da uzman olmayan kişilere görsel, yazılı ve sözlü iletişim yöntemlerini kullanarak etkin ve doğru olarak aktarabilme yetkinliği
X	Sanat/tasarım alanında soyut ve somut kavramları, yaratıcı düşünceye, yenilikçi ve özgün yapıtlara dönüştürebilme becerisi
XI	Sanat/tasarım, bilim etiği ve sorumluluk bilinci
XII	İlgili sanat/tasarım alanına yönelik teknoloji ve programları kullanabilme
XIII	Sanat ve tasarım konusunda ulusal ve uluslararası değerlerin farkında olma

ÖLÇÜT 3. ÖĞRENCİLER

3.1. Programlara öğrenci kabulü ile ilgili şartlar, yetkili kurullarca belirlenmeli ve ilgili mevzuatla birlikte yoruma mahal vermeyecek şekilde ilan edilmelidir.

3.2. Sınavların uygulanma biçimi, kayıt şartları, asıl ve yedek adayların kayıt şartları yoruma mahal vermeyecek şekilde ilan edilmelidir.

3.3. Programa kabul edilen öğrenciler, programın kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergelerin takibi yapılmalı ve bunların öğrencilerde yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

3.4. Yatay ve dikey geçişle ğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve ğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesine ilişkin kurallar ayrıntılı olarak tanımlanmış, yönerge ve esaslarla güvence altına alınmış ve uygulanıyor olmalıdır.

3.5. Dięer yükseköğretim kurumları ile yapılacak ulusal/uluslararası anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile ğrenci hareketliliği sağlanmalı ve teşvik edilmelidir. Öğrenci hareketliliğinin kural ve esasları yönergelerle güvence altına alınmalıdır.

3.6. Öğrencileri ders planlaması konularında yönlendirecek düzenli danışmanlık hizmeti verilmelidir. Danışmanın sorumlulukları ve görev çerçevesi yönerge ve esaslarla belirlenmiş olmalıdır.

3.7. Öğrencinin sosyal, kültürel ve bilişsel gelişimine katkıda bulunacak, müfredatın program çıktılarını destekleyecek akademik, sosyal ve kültürel etkinliklere yer verilmelidir. Öğrencilerin bu olanaklardan yararlanması teşvik edilmeli, yararlanma biçimi ve oranı izlenmelidir.

3.8. Üniversiteye (veya programa) kayıt yaptıran öğrenciler ve başka eğitim kurumlarından transfer olan öğrenciler için oryantasyon programları düzenlenmelidir.

3.9. Öğrencilere ve personele iş sağlığı ve güvenliği eğitim/seminerleri verilmeli; derslik ve atölyelerde iş sağlığı ve güvenliği ekipmanları kullanılmalı, kuralları uygulanmalı ve bu kurallar programların işleyişine entegre olmalıdır.

3.10. Öğrencilerin aldığı her dersin, dersten sorumlu öğretim elemanı/elemanları tarafından hazırlanan; ders konularını, öğrencilerin sorumluluklarını, devamsızlık koşullarını, sınav, ödev, proje vb. yükümlülükleri, ölçme ve değerlendirme yöntemlerini açıklayan ve dönem başında ilk derste öğrencilere açıklanarak duyurulan bir ders planı olmalıdır.

3.11. Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli, değerlendirilmeli ve öğrenciler ile paylaşılmalıdır. Değerlendirme kriterleri ve yöntemleri derslerin başlangıcında ders planı dahilinde öğrencilere duyurulmalı, bu kriter ve yöntemlerde aynı dönem içerisinde değişiklik yapılmamalıdır.

3.12. Öğrencilerin mezuniyete hak kazandığının belirlenebilmesi için programın gerektirdiği tüm koşulların (AKTS, sınavlar, projeler vb) yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

3.13. Eğitim-öğretim ile ilgili tüm süreçlerde eğitimin önemli bir paydaşı olarak ğrenci

temsiliyeti sağlanmalıdır. Her program için öğrenci temsilcileri seçilerek ve/veya kurullar/komisyonlar/komitelere öğrencilerin katılımları sağlanarak katkıları alınmalı ve katılımları belgelendirilmelidir.

3.14. Öğrenci memnuniyeti düzenli olarak ölçülmeli ve değerlendirilmeli, sonuçlar çeşitli yönetim kademelerinde izlenmeli, ilgililere geri bildirim sağlanmalı ve eğitim programına yansıtılmalıdır. Buna bağlı olarak düzenleyici ve önleyici faaliyetler uygulanmalı, Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem AI (PUKÖ) döngüsü işletilmelidir.

ÖLÇÜT 4. ÖĞRETİM ELEMANLARI

4.1. Öğretim kadrosu, programın eğitim verdiği mesleki alanda yeterli akademik düzeye sahip ve programın tüm alanlarını kapsayacak sayıda olmalıdır.

4.1.1. Öğretim kadrosu, programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

4.1.2. Öğretim kadrosu, program eğitim amaçlarına ve program çıktılarına uygun yetkinlik ve deneyimde olmalıdır.

4.1.3. Öğretim kadrosu, ilgili mesleki kuruluşlarla, sektör, sivil toplum örgütleri ve işverenlerle iletişim ve işbirliği içerisinde olmalıdır.

4.2. Öğretim elemanları, eğitim programlarının yürütülmesinin yanı sıra, bilimsel araştırma yapma, öğretim elemanı-öğrenci iletişimi, öğrenci danışmanlığı, üniversiteye hizmet ve mesleki gelişim hizmetlerinin yerine getirilmesi gibi konularda etkin olmalıdır.

4.3. Öğretim elemanları, yükseköğretim mevzuatı, kendi alanları ve öğrencilerle ilgili mevzuata hakim olmalı; çalışma ve faaliyetleri ile verdikleri eğitimi bu çerçevede gerçekleştirmelidir.

4.4. Öğretim elemanları programın tüm alanlarını kapsayacak şekilde temel bilgi ve deneyime sahip olmalıdır. Etkin öğretme, iletişim, program geliştirme ve araştırma ile ilgili bilgi, beceri ve deneyime sahip olmalıdır.

4.5. Öğretim elemanı seçimi, ataması ve akademik yükseltmelerde üniversitenin belirlediği sistematik kriterler ile akademik liyakat göz önüne alınmalıdır.

4.6. Program kadro gelişimine yönelik gerçekçi bir stratejik planlama yapılmalıdır. Eğitim, araştırma ve hizmet kalitesini geliştirecek stratejileri oluşturmalı, bu stratejiler ölçülebilir hedeflere dönüştürülmeli ve uygulama sonuçları performans göstergelerine göre sürekli izlenmelidir.

4.7. Öğretim elemanlarının eğitsel performansları izlenmeli, değerlendirilmeli ve aksayan noktalarda düzeltilmesi için çeşitli önlemler alınmalıdır.

4.7.1. Akademik kadrolarının eğitici niteliklerini iyileştirmeye yönelik eğitimcilerin eğitimi programları olmalıdır.

4.7.2. Akademik personelin mesleki ve eğitsel gelişim programlarına katılımı özendirilmeli, ilgili programa etki ve etkinliği değerlendirilmelidir.

4.8. Öğretim hizmetlerine destek olarak dışarıdan görevlendirecek öğretim elemanlarında aranacak nitelikler ile ilgili programın belirlediği ve sistematik olarak uygulanan yöntemler olmalıdır.

ÖLÇÜT 5. ALTYAPI

5.1. Stüdyolar, çalışma salonları, gösteri ve sergi salonları, atölyeler, sınıflar, laboratuvarlar ve gerekli ekipman/donanımlar, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli olmalıdır.

5.2. Öğrencilerin ders veya alan dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, alanındaki ulusal-uluslararası faaliyetlere (gösteri / konser / sergi / atölye çalışmaları vb.) ortam yaratarak mesleki alandaki gelişimlerini destekleyen; öğrenci-öğretim elemanı ve alanında uzmanlaşmış insanlar ile iletişimlerini canlı tutan ve arttırmayı sağlayan uygun altyapı mevcut olmalıdır.

5.3. Programlar öğrencilerine; ilgili alanın elde edilebilecek en iyi/uygun teknolojik donanım, ile alanda faaliyet gösteren profesyoneller tarafından kullanılan mesleki teknik ekipman/donanımları kullanma olanaklarını sağlamalıdır. Bilgisayar ve bilişim altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda tasarlanmalı, öğrenci ve öğretim elemanlarının eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

5.4. Öğrencilere sunulan kütüphane / arşiv / dokümantasyon / uygulama merkezlerinin olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

5.5. Öğrencilerin öğrenim ve yaşam ortamlarında gerekli sıhhi ve güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır.

5.6. Engelli bireylerin eğitim alanlarındaki hareketliliği ve eğitim-öğretim gereksinimleri için altyapı düzenlemeleri yapılmalıdır.

5.7. Programların ulusal ve uluslararası resmi/ özel kurum ve kuruluşlar ile birlikte hizmet, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile ortak alanlarında çeşitli proje ve etkinlikler ile sosyal ve mesleki ilişki ve

iletişimlerini geliştirerek destekleyen uygun fiziki, idari ve teknik alt yapıları mevcut olmalıdır.

ÖLÇÜT 6. YÖNETİM YAPISI

6.1 Kuruluş ve yönetim yapısı, bu yapının ana kuruluş içindeki yeri, eğitim faaliyetleri ve destek hizmetleri arasındaki ilişkiler tanımlanmış olmalıdır.

6.2 Eğitim sonuçlarının değerlendirilebilmesi için gereken tüm strateji, program ve yöntemler belgelendirilmelidir. Yönetim sistemine ait bu belgeler anlaşılır, uygulanabilir ve ulaşılabilir olmalı, gerektiğinde ilgili paydaşlara iletilebilmelidir.

6.3. Programa özgü stratejik amaç ve hedefler belirlenmiş olmalıdır. Belirlenen amaç ve hedeflere ulaşabilmek için yol haritaları oluşturulmuş ve başarı/performans ölçütleri ile izleniyor olmalı, belgeler ile görünür hale getirilip ilgili duyuru ortamları aracılığıyla kolay ulaşılabilir olmalıdır.

6.4 Arşivler, ilgili mevzuat hükümlerine göre ve çağdaş kayıt teknikleri kullanılarak tutulmalıdır.

6.5. Yönetim, iç işleyişi denetleyecek, sorgulayacak ve düzeltebilecek yöntemleri (mezunlar derneği/ öğrenci temsilcileri/ vb.) kurmuş ve bu yöntemlerin sürdürülebilirliğini sağlıyor olmalıdır.

ÖLÇÜT 7. KURUM DESTEĞİ VE MADDİ KAYNAKLAR

7.1. Yönetim mali kaynakların dağıtımında strateji ve program kalitesinin sürdürülebilmesini sağlayacak şekilde adil ve tutarlı olmalıdır.

7.2. Yönetimin desteği, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekme, tutma ve mesleki gelişimi sürdürme açısından yeterli olmalıdır.

7.3. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek maddi kaynak sağlanmalıdır.

7.4. Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

ÖLÇÜT 8. SÜREKLİ YENİLEME VE GELİŞİM

8.1. Tüm ölçütler için kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

8.2. İyileştirme çalışmaları, programın tüm alanları ile ilgili gelişmeleri sistematik ve somut verilere dayalı olarak göstermelidir. Planla-Uygula-Kontrol Et-Önlem Al (PUKÖ) döngüsü işletilmelidir.

ÖLÇÜT 9. PRAGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

9.1. Her programın kendine özgü ölçütleri olmalıdır. Bu ölçütler ilgili disiplinin eğitim programı ile uyumlu olmalıdır.